

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4—, za pol leta K 2—, za četrt leta K 1—. Za vsa druge države in Ameriko K 5.00.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inzerate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovoljivo frankirati. Brezimi dopisi se ne pričbujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inzerati: štiritopna petit-vrsta za enkrat 12 vin za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inzerati po dogovoru. Inzerati v tekstu, poslani in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavni: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Svetovna vojna.

Avstrijsko-srbska vojna.

Upokojitev generala Franka.

Cesar je odredil, da se general pehore Liborij vitez Frank iz zdravstvenih ozirih na njegovo prošnjo upokoji.

Mir na južnem bojišču.

Mir na južnem bojišču traja. Vzhodno od Trebinja je prisilila naša artilerija po večurnem topovskem boju Črnogorce, da so se umaknili.

Dva avstrijska letalca nad Barom.

Dne 28. decembra sta priletela dva avstrijska aeroplana nad Bar ter vrgla več bomb. Črnogorci trde, da bombe niso napravile nikake škode.

Novi ruski transporti za Srbijo.

Romunski listi poročajo skoraj vsak dan o novih ruskih transportih, ki dohajajo po Donavi za Srbijo. V zadnjem času se nahaja na ruskih ladjah tudi precej vojaštva. Dne 30. dec. je vozilo mimo Galaca zopet 5 parnikov s 30 šleperji. Na ladjah so se nahajale ruske čete in municija.

Francosko jadransko brodovje.

Dunajski listi poročajo, da je zapustilo francosko-angleško brodovje Adrijo, ter odplulo iz Otrantske ožine. Napad na Kotor je baje do spomladi odložen.

Avstrijsko-ruska vojna.

Odbiti ruski napadi v Karpatih.

Rusi so razvijali živahno delovanje v Bukovini in v Karpatih. Naše čete se drže ob reki Suczawi, v gorenjem obrečju Czeremosza, dalje vzhodno na Karpatskih grebenih, v dolini reke Nagy Ag, pri Ökörmezö, kjer se je včeraj zopet z velikimi izgubami ponesrečil sovražnikov napad, severno v gorenjem obrečju Latorcze in severno gorskega prelaza Uszok. Zapadno od tega prelaza nima nasprotnik, ki je tu ustavil svoje prodiranje, nobenih Karpatskih prehodov v svojih rokah.

V prostoru Gorlic in severovzhodno od Zakliczyna smo povsodi odbili včerajšnje in tudi v pretekli noči nadaljevane srdite ruske napade. Ob Nidi je vladal mir. Dalje proti severu napreduje zavezniški napad.

Pred Przemyslom so dognali, da so bile ruske patrolje oblečene v avstro-ogrske uniforme. Sovražni častniki in moštvo, ki se poslužujejo te nedopustne vojne zvijače, nimajo več pravice do ugodnosti mednarodnih zakonov in običajev.

Boji v Karpatih in v Bukovini še trajajo. Včeraj niso povzročili nobene izpremembe situacije. V obrečju Biale južno od Tarnowa smo čez dan in tekom noči odbili s težkimi izgubami za sovražnika opetovane sovražne napade. Naše čete so pri tem vjele 2000 mož in uplenile 6 strojnih pušk. Ob Visli je ovirala trajno gosta megla vojne akcije. Vladal je torej deloma mir, deloma pa smo malo napredovali.

Južno od Tarnowa in v srednjih Karpatih.

Splošni položaj je neizpremenjen. Po srditih bojih v zadnjih dneh v prostoru južno od Tarnowa in v srednjih Karpatih je začasno nastal mir.

Na gorskem prelazu Uszok se borečo skupino smo z gorskih grebenov nekoliko umaknili pred nadmočnimi sovražnimi četami.

Oddbit ruski napad pri Gorlicah.

Zopetni poskusi sovražnika, da bi zapadno in severozapadno od Gorlic prebil našo bojno fronto, so se zopet ponesrečili s težkimi izgubami za sovražnika. Med temi boji, ki so trajali ves dan, so naše čete v naskoku zavzele višino južno od Gorlic, za katero so se vršile ljute borbe, razbile 1 sovražni bataljon, vjele 1 štabnega častnika, 4 nižje častnike in 850 mož ter vplenile 2 strojni puški. Tudi sovražen aeroplan, ki smo ga sestrelili na tla, spada k zmagovalnemu plenu.

Osvojitev važnih višin na severnem bojišču.

V trdovratnih bojih v prostoru južno od Gorlic, ki so se vršili v najtežavnejših vremenskih razmerah, so si naše vrle čete zagotovile z osvojitvijo neke važne višinske črte ugodno podlago za nadaljne dogodke.

V Karpatih ni nobene izpremembe. V gorenji dolini Ung samo mali spopadi.

V bojih o božičnih praznikih smo na severnem bojišču vjele 37 častnikov in 12.696 mož.

Boji v Karpatih se nadaljujejo.

Boji v Karpatskem lesnem gorovju, ki se sedaj vrše že več mesecev z menjajočim se uspehom, še trajajo. Označujejo se kot podjetja manjšega obsega v čisto ločenih, osamelih dolinah. Ojačen vsled dopolnilnih čet, ki so v zadnjih dneh posegle v boj, je sovražnik poskušal s sunki pridobiti prostora ob gorenjih teklih posamnih rek.

Nemško-francoska vojna.

Artilerijski boji na celi francoski fronti.

Pri Westende se je pojavilo nekaj torpedovk, spremljanih od sovražnih ladij, ki pa niso streljale. Na celi zapadni fronti so se vršili artilerijski boji. Sovražnik je izvršil pehotni napad samo severnozpadno od St. Menehoulda. Napad so Nemci odbili s težkimi izgubami za Francoze.

Nemci zavzeli Bois Brule.

Sovražne napade proti nemškim postojankam v dinah in ob njih severno od Nieuporta so odbili.

V Argonih so nemške čete nadalje napredovale na celi fronti.

Srdite francoske napade severno od Verduna, kakor tudi proti fronti Vially—Apremont severno od Connercyja so odbili s težkimi izgubami za Francoze ter ujeli 3 častnike in 100 mož. Nemškim četam se je pri tem posrečilo popolnoma zavzeti Bois Brule, za kateri kraj so se vršili vroči boji.

Manjši spopadi jugozapadno od Saarburga so imeli uspeh.

Francozi obstreljujejo v zadnjem času sistematično kraje za nemško fronto. V stanovišču ene izmed nemških divizij se jim je posrečilo ubiti 50 prebivalcev.

Nemci so odbili vse francoske napade.

Ob obrečju je v splošnem vladal mir. Sovražnik je naperil svoj artilerijski ogenj na kopalnišče Westende ter razrušil del hiš, ne da bi povzročil vojaške škode. V Alger—Auberge, ki so ga Nemci razstrelili in leži jugovzhodno od Reimsa, je bila uničena francoska stotnja. Močne francoske napade severno od taborišča pri Chalonsu, so povsodi odbili. V zapadnem delu Argonov so pridobile čete znatno na tleh. Pri tem so osvojile več, drug za drugim ležečih jarkov ter

vjele nad 250 Francozov. V okolici Flireyja, severno od Toula, so se ponesrečili francoski napadali poskusi. V gorenji Alzaciji, v okolici zapadno od Sennheima, so se vsi francoski napadi razbili ob nemškem ognju. Sistematično so razstreljevali v vasi Steinbach, ki so jo Nemci zasedli, hišo za hišo v prah. Naše izgube pa so male.

Nemški letalci bombardirali Dunkerque.

Štiri nemška letala so metala pol ure dolgo bombe na mestna poslopja ter pri tem usmrtila 15 oseb, 32 pa ranila. Čete so streljale na letala, ki pa so ušla.

Na francoskem bojišču vlada v splošnem mir.

Ako izyzamemo bolj ali manj težke artilerijske boje, vlada v splošnem ob fronti mir. Samo pri Thannu v gorenji Alzaciji kaže sovražnik živahno delovanje. Po prevladujočem ognju na višino zapadno od Sennheima se mu je posrečilo zavzeti v večernih urah razstreljeni nemški strelski jarek na tem hribu in poleg tega vas Steinbach, ki so jo Nemci žilavo branili. Višine so v bajonetnem boju zopet zavzeli. Za vas Steinbach se še vrše boji.

Zavrneni francoski napadi.

Severno od Arrasa so nemške čete razstrelile strelski jarek v dolgosti 200 metrov in so vjele pri tem nekaj sovražnikov. Poznejši sovražnikovi napadi so se ponesrečili.

Francoski napad med Steinbachom in Uffholzem je bil oddbit v bajonetnem boju.

Francozje so po načrtu obstreljevali kraje za fronto. Da s tem rušijo hiše svojim lastnim rojakom ali jih ubijajo, jim je, kakor se zdi, vseeno; Nemcem le malo škoduje to obstreljevanje.

Pri Sonainu in v Argonskem lesu so se polastile nemške čete več strelskih jarkov, odbile razne sovražne napade in vjele dva častnika in nad 200 mož.

Dne 5. t. m. zjutraj so Francozje znova zavladali na višini zapadno od Sennheima, za katero so se vršili mnogi boji, toda s srditim bajonetnim napadom so jih zopet vrgli s hriba. Novega sunka si niso upali napraviti. Nemci so vjele 50 alpincev.

Nemško-angleška vojna.

Nemški podmorski čoln potopil angleško ladjo „Formidable“.

Dne 1. januarja ob 3. zjutraj je neki nemški podmorski čoln, kakor poroča potom brezžičnega brzjava, v angleškem Kanalu v bližini Plymoutha, potopil s torpedom angleško linijsko ladjo „Formidable“. Rušilci so zasledovali podmorski čoln, niso ga pa poškodovali.

Nove nemške pomožne križarke.

Pristaniški poveljnik Sanghaja je izdal na ladje, ki vozijo v siamskih vodah svarilo, naj se čuvajo parnika „Agoche“, ki ima na krovu nemške pomorščake s križarke „Emden“, ki nadaljujejo, oboroženi s 4 strojnimi puškami, operacije proti trgovskim ladjam in ki so že potopili mnogo obrežnih parnikov. Tudi parnik za transport premoga, „Oxford“, so Nemci osvojili in ga spremenili v pomožno križarko. Te pomožne križarke so se doslej vedno odtegnile zasledovanju zavezniškega brodovja.

Angleško zračno brodovje.

„Tems“ razpravlja o angleškem zračnem brodovju, katerega organizacija je razmeroma še

nova in obstoja šele nekaj mesecev. Razvila se je šele, ko se je Churchill pri proračunu vojne mornarice zavzel za zračno brodogradnjo. Kakor poroča „Temps“, ima Anglija 103 letal, med temi 62 hidroplanov, nad 120 stalnih letalcev in 20 specialno izvežbanih častnikov. Ob obročju je urejenih 5 postaj za hidroplane. Domneva se, da šteje angleško zračno brodogradnjo koncem leta 180 častnikov in 1500 mož. Za izvežbanje letalcev se je izdalo pet milijonov frankov, za zgradbo in vzdrževanje letal pa 9 milijonov.

Nemško-ruska vojna.

Nemški napad napreduje.

V vzhodni Prusiji in severni Poljski je položaj neizpremenjen.

Nemški napad vzhodno od Bzure pri Kozlow-Biskupih in južno od tod napredujejo. Tudi severovzhodno od Bolimowa so prodrle nemške čete vzhodno od Rawke preko Humina in preko višin od tu; dalje na jug do Pilice, kakor tudi na desnem bregu Pilice se ni ničesar izpremenilo.

Stanje potov in neugodno vreme je zaviralo kretnje.

Na Poljskem zapadno od Visle so prodrle nemške čete, ko so osvojile več sovražnih oporišč, do sektorja Suche.

Vjeli so 1400 mož in vplenili 9 strojnih pušk.

Na zapadnem bregu Pilice je položaj neizpremenjen.

Na poljskem bojišču ni izprememb.

Vzhodno od sektorjev rek Bzure in Rawke je nemški napad pri kolikortoliko ugodnem vremenu napredoval. V Poljski vzhodno od Pilice ni nobene izpremembe.

Nemci osvojili Borzymov.

V Vzhodni Prusiji in v Severni Poljski ni nobene izpremembe. V Poljski zapadno od Visle se je posrečilo nemškim četam, da so po večdnevni hudih borbah zavzele posebno močno utrjeno oporišče ruskih glavnih pozicij Borzymow. Pri tem so vjele 1000 mož in vplenile 6 strojnih pušk. V treh kasnejših napadih so Rusi skušali Borzymow zopet nazaj dobiti. Njihove napade so Nemci odbili z velikimi izgubami.

Tudi vzhodno od Rawke napreduje počasi nemški napad.

V ruskih poročilih večkrat omenjeni ruski uspehi pri Inowłodzu so v celini izmišljeni. Vse ruske napade v oni pokrajini so Nemci odbili z velikimi izgubami za Ruse.

Rusiji primanjkuje častnikov.

„Baseler Nachrichten“ poročajo da je odredil car Nikolaj potom brzojavke vojnega ministra ravnatelj vojne šole v Moskvi, da je dijake te šole takoj imenovati za praporščake in nemudoma odposlati na fronto.

Velika bitka pod Varšavo.

Cela vrsta prav posebno ljutih bojev se je odigrala med Vislo in Novo Korčino. Nemci so pričeli tu z ofenzivo, ki so jo izvedli z veliko silo. Kljub trdovratnemu odporu s strani Rusov se je Nemcem vendar posrečilo po večkratnih brezuspešnih poskusih prekoračiti Nido. Kmalu potem, ko so Nemci prispeli tostran reke, so zopet pričeli z ofenzivo in posrečilo se jim je zasesti več vasi v okolici. Boji ob Bzuri in Rawki so imeli naravnost blazen značaj. Nemcem se je posrečilo ponoči premostiti reke. Zjutraj so stali tričetrtil milje od ruskih pozicij ter so jih besno napadli. Rusi so se umaknili, kmalu pa zopet zbrali ter Nemce obkolili. Prišlo je do strašnega boja z bajoneti. Pardona ni dal nobeden, niti ga ni nobeden prosil.

Turška proti tripelententi.

Sveta dežela naj postane samostojna država.

Arabski od Angležev inspirirani listi poudarjajo, da smatra Anglija za nujno potrebno, Palestino okupirati, ali pa napraviti iz nje nevtralno državo. Z ozirom na občutljivost sirskega prebivalstva, se bo najbrž izvršila druga eventualnost.

Zmagovito prodiranje turških čet v Kavkazu.

Iz glavnega stana poročajo: Kavkaška armada nadaljuje zmagovito prodiranje. Del turške armade, ki je prodrli do Sarykamiša je po ljuti bitki končno zmagal. Od 25. septembra sem so turške čete vjele več kakor 2000 Rusov in vplenile 8 topov, 13 strojnih pušk ter mnogo municije, vojnega materijala in živil. Turške čete so se polastile med Sarykamišem in Karsom dveh vojaških vlakov z vsem tovorom ter razdejale železniško progo Sarykamiš-Kars. Čete, ki operirajo bolj proti severu, so izvojevale nov uspeh. Čete, ki so prodirale od Tauškerta na rusko ozemlje, so vzele en ruski bataljon v ogenj na kratko razdaljo. Rusi so izgubili 200 mrtvih in 400 vjetih. Rusi so

bili razpršeni. — Ruska križarka „Askoid“ je poskusila predčerašnjem izkrcati moštvo pri Jaffi. Obrežna straža je začela pravočasno streljati. Sovražnik se je moral umakniti. Na ruski strani je bilo več mož ubitih.

Manifestacije v Carigradu.

Povodom 666letnice neodvisnosti turške države so se vršile v Carigradu velike manifestacije. Med patrijotičnimi govorniki se je oglasil tudi predsednik zbornice Hulil, ki je izjavil: „Neodvisnost Turčije je bila doslej le nominalna. Še le odkar smo odpravili kapitulacije je tudi dejanska. Tako bo tudi ostalo, ker se je Turčija zvezala z dvema mogočnima državama.“

* * *

Papež Benedikt avstrijskemu in nemškemu cesarju.

Papež Benedikt XV. je poslal cesarju Franu Josipu in cesarju Viljemu to-le brzojavko:

„Njegovemu Veličanstvu Viljemu II., nemškemu cesarju. Zaupajoč v čuvstva krščanske ljubezni do bližnjega, ki navdajajo Vaše Veličanstvo, prosim Vaše Veličanstvo, da bi zaključili to nesreče polno leto in započeli novo s činom cesarske velikodušnosti, ustrežajoč našemu predlogu, da bi vojskujoče se države zamenjale vojne vjetnike, ki jih je za bodoče smatrati kot nesposobne za vojaško slušbovanje. Papež Benedikt XV.“

Na te brzojavke sta odgovorila:

Nj. Veličanstvo cesar Fran Josip:

„Globoko ginjen vsled čuvstev krščanske ljubezni do bližnjega, ki je napotila Vašo svetost k velikodušni inicijativi, ki meri na izmenjo za nadaljno vojaško slušbovanje nesposobnih vojnih vjetnikov, sém že brzojavnim potom naročil svojemu veleposlaniku pri sv. stolici, naj obvesti kardinala državnega tajnika, da soglašajo moja vlada načeloma in z vsem srcem z ljubezni polnim predlogom in da se bo požurila pričeti z državami, ki prihajajo v poštev, pogajanja v svrhu, da se praktično uresniči predlog Vaše Svetosti.“

Nemški cesar pa:

„Njegovi Svetosti papežu v Rimu. Zahvaljujoče se Vaši Svetosti za brzojavko, mi je srčna potreba zagotoviti, da vzbujajo predlog Vaše Svetosti olajšati boleost vojnih vjetnikov, ki so za nadaljno vojaško službo nesposobni, Moje polne simpatije.“

Čuvstva krščanske ljubezni do bližnjega, ki so navdahnila ta predlog, odgovarjajo popolnoma mojemu prepričanju in mojim željam. — Viljem.“

Rekonstrukcija italijanskega kabineta.

V italijanskih političnih krogih se govori, da pride skoraj do rekonstrukcije italijanskega ministristva. Dosedanji zunanji minister Sonnino prevzame baje finančni portfelj, zunanji resort pa preide v roke bivšega zunanjega ministra in sedanjega veleposlanika v Parizu Tittonija.

Zedinjene države in Angleška.

Ameriška vlada je poslala Angliji protestno noto radi rigoroznega postopanja angleških vojnih ladij proti ameriški pomorski trgovini. Nota zahteva skorajšnje izboljšanje ravnanja z ameriškim trgovstvom s strani angleškega brodogradnjo ter svari, češ, da vlada v Ameriki velika občutljivost vsled nepravicega poseganja v legitimno ameriško trgovino. Vlada protestira proti zadržavanju ladij nevtralnih držav na sami sum, pripoznava pa pravico do preiskavanja s strani bojujočih se držav; dokazati pa je med preiskavanjem, da je tovor namenjen sovražnikom. Zlasti dolži nota Anglijo, da postopa s skandinavskimi bakrenimi tovari drugače, kakor z ameriškim. Nota pravi, da so živila le pogojna konterbanda, ker so namenjena za civilno prebivalstvo in za armade, ter izreka upanje, da bo Anglija uvidela, kako resen pomen ima neprestano vmešavanje v nevtralno plovo.

Albanski vstaši pred Dračem.

Vstaši so zahtevali dne 3. jan. v pismu s podpisom „muslimanski odbor“, da se jim izroči francoskega in srbskega poslanika. Ob pol 1. ponoči je pričel napad na mesto. Essad paša se je podal v okope ter je obvestil italijanskega poslanika, da grozi velika nevarnost. Zahteval je vsako mogočo pomoč. Poslaništvo je o tem obvestilo v pristanišču se nahajajoče vojne ladje. Ob pol 3. ponoči ste oddali vojni ladji „Misarata“ in „Sardegna“ v obrambo mesta par streliv iz svojih topov, ki so povzročili, da so vstaši prenehali streljati. Italijanska kolonija se je nato vkrcala z objemom italijanskega, francoskega in srbskega poslaništva na obe vojni ladji.

Juanšikaj dosmrtni predsednik Kitajske.

Juanšikaj je dosegel, da je bil sprejet zakon, ki mu zagotavlja za celo življenje predsedstvo kitajske republike ter mu daje tudi pravico, izvoliti si svojega naslednika.

Mehika in Zedinjene države.

„Frankfurter Zeitung“ priobčuje brzojavko „Daily Telegrapha“, da so ameriške Združene dr-

žave poslale Mehiki ultimatum, v katerem se izjavlja, da bi bile Združene države po prvem spopadu, ki bi se dogodil onkraj ozemlja Naco in Duoglas, prisiljene započeti s sovražnostmi proti Mehiki.

Razlastitev nemške posesti v Rusiji.

Ze delj časa krožijo po časopisju vesti, da pripravljajo na Ruskem zakon, ki prepoveduje v bodoče Nemcem in avstro-ogrskim državljanom nepremično posest. Zakon je naperjen tudi proti turškim podanikom, ki imajo v Rusiji kako posest, zlasti pa proti številnim nemškim kmetijskim kolonijam. Te hočejo sedaj ali porušiti ali pa kratkoma razlastiti. Zakon pa ne zadeva onih, ki so bili od rojstva pravoslavni in pa onih, ki morejo dokazati, da so slovanske narodnosti, če so tudi tuji podaniki. Tudi za one ne velja ta zakon, ki so dokazali svoj ruski patriotizem kot vojni prostovoljci, ki so bili ranjeni ali odlikovani in za najbližje sorodnike padlih.

DNEVNE VESTI.

Seja mestnega zastopa v Kranju, dne 31. decembra 1914. Zupan Ferdinand Polak otvori sejo, konstatira sklepčnost in imenuje overovateljem zapisnika obč. odb. Antona Sinkovec in Fr. Exlerja. Zapisnik zadnje seje se brez čitanja odobri. Zupan poroča: Začetkom tega meseca je na Dunaju umrl bivši deželni predsednik gospod baron Viktor Hein, naš častni meščan, kateri si je stekel nevenljivih zaslug za naše mesto, posebno pa se je mnogo trudil in pripomogel k temu, da smo v Kranju zopet dobili gimnazijo. Ker so obč. odborniki vznak sožalja že vstali raz svojih sedežev, dal bo ta čin pijetete zabeležiti v zapisnik današnje seje. Gospod Vinko Majdič veleindustrialec v Kranju je dal mestnemu županstvu 60 vreč po 35 kg koruzne moke, skupaj 2100 kg, da se za novo leto razdeli med revne družine kranjskega mesta. V imenu mestnih revežev in revnih družin se bo županstvo za velikodušni dar blagemu dobrotniku kar najtopleje zahvalilo. Se vzame z odobravanjem na znanje. Deželni odbor kranjski je v zadevi naročila žita iz Amerike županstvu prijavil, da se akcija za izvoz inozemskega žita doslej še ni posrečila. Se vzame v vednost. C. kr. urad za odmero pristojbin v Ljubljani je naš rekurz proti predpisu pristojbinskega namestka v znesku 1711'92 K zavnil. Zadevo bode izročil pravnemu zastopniku, da tozadevno spise pregleda, in če se mu vidi potrebno, da tudi vložiti ugovor proti tej odločbi na pristojno mesto. Se vzame na znanje. Proračun mestne občine Kranj za leto 1915, je visoki deželni odbor odobril in odredil pobiranje dovoljenih doklad. Se vzame v vednost. Akademični kipar gosp. Alojzij Dolinar je poslal posmrtno masko našega slovenskega skladatelja Davorina Jenka ter jo ponudil v nakup za ceno 140 K. Mestno starešinstvo je sklenilo masko kupiti, ter se je imenovanemu kiparju ta znesek že tudi odposlal. Z ozirom na to predlaga, da se nakup maske naknadno odobri. Soglasno sprejeto. O ponudbi Mavril Mayrja za pobiranje naklade na pivo poroča obč. svet. Ciril Pirč ter predlaga v imenu finančnega odseka, da se ponudba sprejme ter pobiranje doklade na pivo za leto 1915 odda za znesek 1760 K. Soglasno sprejeto. Na podlagi finančnega odseka se dá iz občinskih sredstev kakor vsako leto tudi letos onim zavodom in društvom, ki so vložila prošnje, naslednje podpore: Družbi sv. Cirila in Metoda 200 K, Zavodu sv. Nikolaja v Trstu 30 K, Društvu Mladika v Ljubljani 50 K, Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju, v Gradcu in v Pragi vsakemu po 50 K. K temu predlogu še stavi obč. odb. Janko Sajovic dodatni predlog, da se kakor lansko leto tudi letos podeli podpora „Narodni čitalnici v Kranju“ za ljudsko knjižico v znesku 250 K. Zupan dá oba predloga na glasovanje, nakar sta bila soglasno sprejeta. Poročilo tržnega odseka. O ponudbi Ivana Engelmana radi najemnine štantnine za leto 1915, poroča obč. svet. Ignacij Fock: Ivan Engelman je pripravljen vzeti v zakup šotornino, štantnino in vse mestne tehtnice, razun mestne tehtnice v Kokriškem predmestju, samo za leto 1915 za znesek 2500 K in stojnino na živinskem trgu pa za 252 K, skupaj za 2752 K. V imenu tržnega odseka predlaga, da se ponudba Ivana Engelmana za prej omenjeni znesek sprejme. Soglasno sprejeto. Isti poročevalec predlaga v imenu tržnega odseka, da se prošnji Ivana Šavnik radi premestitve stojnice ob njegovi hiši ugodi. Stojnici ob mestni in Šavnikovi hiši pa se naj prestavi na glavni trg proti temu, da si morate prodajalki tam napraviti dve lični leseni stojnici. Sprejeto. Ker je dnevni red današnje seje izčrpan zaključil župan sejo ob 7. uri zvečer ter želi vsem občinskim odbornikom srečno in veselo novo leto.

C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu je z odlokom št. 42301/4 od 14. t. m. zgornji c. kr. urad pooblastilo ob delavnikih pričeni z 16. decembrom 1914 sledeče uradne ure vzdrževati in sicer: od 7³⁰ do 12. dopoldne in od 2 do 5³⁰ popoldne.

Razglas. o naznanilu in klasifikaciji konj. Na zahtevo c. in kr. vojnega ministrstva odredilo je c. kr. domobransko ministrstvo z ukazom z dne 31. 12. 1914 št. 4794 na podlagi § 11 postavbe z dne 21. 12. 1912 (drž. zak. št. 235) zopetno klasifikacijo konj, in izdajo razvidnic za čas vojnega razmerja. Vsled tega se vsi posestniki konj pozivljajo v času od 10. januarja 1914 do vštete-gal2. januarja 1914 število in vrsto svojih konj ter število pripadajočih oprem za tovorna živinčeta naznaniti ustmeno županstvu bivališča oziroma stajališča konj. Vsa določila glede konj, veljajo enako tudi za mule, mezge in osle. Ob enem z naznanilom konj, zglasti in dokazati morajo posestniki konj svoje morebitne pravice do oprostitve od pripeljevanja pred klasifikacijsko komisijo. Od pripeljevanja so izvzeti: 1. toliko konj pripadnikov oborožene moči, kolikor so jih dolžni imeti v primeru mobilizacije; 2. za prevažanje pošte neobhodno potrebni konji; 3. za dušne pastirje, zdravnike in živinozdravnike za izvrševanje njihovega poklica na kmetih neobhodno potrebni konji, toda k večjemu po dva konja; 4. za policijske in zdravstvene namene ter za požarne brambe neobhodno potrebni konji; 5. plemenski in gospodarski konji dvornih kobilarnic in državnih konjerejskih zavodov, žrebčarnic in žrebetarnic; 6. licencovani zasebni žrebci; 7. konji ki se zaradi bolezni ali zaradi nevarnosti, da bi zatrosili kužno bolezen, ne morejo ali ne smejo peljati iz hleva; 8. vsi konji ki v letu klasifikacije še ne dopolnijo četrtega leta starosti; 9. hudo breje kobile ter kobile z žrebeti pri sescu v šesttedenski dobi sesanja; 10. očevidno za vojno službo trajno nesposobni konji namreč konji ki imajo na kopitih okrogle odrtine, izrastke okrog kakega člena na nogah ali raka na kopitu, ako radi teh pogrškov trajno šantajo; konji slepi na obeh očeh, vrtoglavi in konji s težko sapo, konečno konji ki so bili pri kaki prejšnji klasifikaciji v istem nabornem okraju, spoznani kot docela nesposobni. Za sklic (nakup v slučaju mobilizacije) konj za normalno veljajoče cene določile se bodo pred klasifikacijo. Posestniki konj, ki bi ne izpolnjevali teh v zakonu jim naloženih dolžnosti, če bi namreč ne naznanili svojih konj in pripadajočih oprem za tovorna živinčeta ter ne bi pripeljali pred klasifikacijsko komisijo svojih konj (mul, mezgov oslov) in ne bi isti predložili opreme za tovorna živinčeta na upogled, kaznovali se bodo z denarno kaznijo do 200 kron, v slučaju neizterljivosti denarne kazni pa s zaporom do najvišje izmere enega meseca.

Razglas. Z ozirom na okolnost, da se cene petroleja v trgovini na debelo vedno spreminjajo, je c. kr. deželna vlada za Kranjsko z odlokom z dne 26. decembra 1914 št. 36.124 razveljavila za nadrobno prodajo petroleja določeno najvišjo ceno (t. u. razglas z dne 12. novembra 1914 št. 24.441). Vendar se opozarja, da se bo vsaka zahteva neprimernih cen z smislu § 7 cesarske naredbe z dne 1. avgusta 1914 št. 194 drž. zak. kot draženje sodnijsko kaznovala.

Razglas. C. kr. deželna vlada za Kranjsko je na podlagi § 4 ministrske naredbe z dne 19. decembra 1914 št. 345 drž. zak. določila za nadrobno prodajo krompirja izvzemši kifelčarja in sicer za izbrani jedilni krompir (rumen, bel, rožni) najvišjo ceno s 13 (trinajst) vinarji za kilogram. Ta določitev velja za celo deželo Kranjsko, všteti glavno mesto Ljubljano. S tem postanejo s razglasoma c. kr. deželne vlade z dne 6. oktobra 1914 št. 28.976 /A in št. 28.976/B za nadrobno prodajo krompirja določene najvišje cene kakor tudi v posameznih slučajih dovoljene izjeme brezmočne. To se razglašja vsled razpisa c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 23. decembra 1914 št. 36193 s pristavkom, da se bodo vsako prekoračenje te cene najstrožje kaznovalo.

Vsem županstvom. Opazilo se je, da se primeša kruhu v zadnjem času čestokrat krompirjev škrob in sicer ne da bi se to poučilo. Ker pa navaja ministrska naredba z dne 31. oktobra 1914 št. 301 drž. zak. le krompirjevo valjano moko in krompirjevo kašo med predpisanimi zmesmi izdelovanje kruha in ker mora biti kruh tuzemskega izvoza, ki ga prodajajo trgovci in drugi prodajalci, narejen iz zmesi moke, določenih v tej naredbi, je tedaj primešavanje krompirjevega škroba h kruhu že po tej naredbi prepovedano in, če se vrši prodaja takega kruha brez primerne označbe, vrhutega še po zakonu o živilih kaznjiva. To se daje županstvom v lastno vednost in nadzorovanje, kakor tudi v poduk tržnih nadzornih organov in prizadetih obrtnikov, z naročilom na znanje, morebitne prestopke ovaditi pristojnemu sodišču oziroma podpisane obrtnemu oblastvu.

Razglas. V teku leta 1915 vršili se bodo uradni dnevi podpisane c. kr. okrajnega glavarstva po sledečem redu: V Skofjiloki vsaki mesec zadnji četrtek izvzemši praznik 25. marca in se vrši uradni dan en dan poprej, sredo 24. marca toraj: 28. jan., 25. febr., 24. marca, 29. aprila, 27. maja, 24. junija, 29. julija, 26. avg., 30. sept., 28. okt., 25. nov., 30. dec.; v Trziču vsaki mesec prvo soboto, toraj: 2. jan., 6. febr., 6. marca, 3. aprila, 1. maja, 5. junija, 3. julija, 7. avgusta, 4. sept., 2. okt., 6. nov., 4. dec.; v Gorenjeh vsi vsaki drugi mesec pričeni s januarjem in sicer

vsaki prvi torek, tedaj: 5. jan., 2. marca, 4. maja, 6. julija, 7. sept., 2. nov.; v Železnikih vsaki drugi mesec, pričeni s februarjem, in sicer vsaki drugi četrtek tedaj: 11. febr., 8. aprila, 10. junija, 12. avg., 14. okt., 9. dec. Dosedaj običajne uradne ure ostanejo nepremenjene.

C. kr. okr. glavarstvo v Kranju, dne 22. dec. 1914.

Stanovanja pod orožje vpoklicanih neodpovedljiva. Vzključni senat dunajskega deželnega civilnega sodišča je dne 29. decembra razsodil, da so stanovanja pod orožje vpoklicanih neodpovedljiva, in si-er v tem smislu, da se postopanje, če je ena stranka za časa vojne pri vojakih, uradno ustavi, dokler ni odstranjena ovira. O tožbi glede odpovedbe se more torej razpravljati še-le tedaj, če pride dotičnik od vojakov.

Ali teko obresti od denarja, naloženega v denarnih zavodih, še nadalje? Mnogo ljudi sodi, da denarni zavodi ne bodo od denarja, naloženega pri njih izplačevali več obresti, Ta misel je popolnoma napačna. Obresti teko kot doslej naprej in se bodo tudi izplačevale.

V Przemyslu je umrl in bil pokopan dne 28. novembra, ljubljanski praktični zdravnik dr. Avgust Levičnik, sedaj polkovni zdravnik pri domačem 27. domobranskem pešpolku. Tako je poročal neki računski častnik svoji, v Ljubljani živeči materi. V dopisu, odposlanem v aeroplanu dne 14. decembra in prejetem 30. decembra 1914, ni navedeno, je-li dr. Levičnik umrl vsled rane, dobljene na bojnem polju, ali vsled kake epidemične bolezni. Naj bo slovanska zemlja lahka simpatičnemu možu!

Umrla je po dolgi, mučni bolezni dne 28. decembra 1914 ob 1/2 uri zjutraj v Zgornjem Tustanu pri Moravčah Ana Pirnat, rojena Resnik, v 72. letu starosti. Dne 30. decembra ob 8. uri zjutraj so jo pokopali pri sv. Martinu v Moravčah. Pokojnica je bila otrokom svojim predobra mati, sosedom blaga pomočnica in modra svetovalka, revežem od blizu in daleč usmiljena dobrotnica. Blag bodi spomin tej plemeniti kmečki ženi!

Odklikovanja. Sinova tukajšnjega funkcionarja c. kr. državnega pravdnštva gda. R. Peterlina, praporščak g. Milan Peterlin, ki je bil ranjen na severnem bojišču in pomorski podčlanik g. Friderik Peterlin sta bila odklikovana s srebrnimi kolajnami II. oziroma I. reda radi izredno hrabrosti pred sovražnikom. — Sin tukajšnjega c. kr. stavbenega svetnika gda. B. Bloudeka, enoletni prostovoljec g. Ctibor Bloudek, ki se že od početka

vojne nahaja na južnem bojišču, je bil imenovan rezervnim kadetom in odlikovan s srebrno kolajno II. reda radi izredne hrabrosti pred sovražnikom.

Opkupile so se v korist družbi sv. Cirila in Metoda, za novoletna voščila za l. 1915, članice Kranjske podružnice: Berjak Iva, Crobath Marija, Cizl Mimi, Cerne Melanija, Dolenc Fani, Dolar Hela, Dev F., Fajdiga Melanija, Fajdiga Palmira, Emmer Anica, Golob Terezija, Gajger Marija, Holzhaacker Jelca, Jäger Ljudmila, Jezeršek Franica, Jugovic Franja, Jugovic Kati, Keršič Marija, Kokalj Ivanka, Korošec Marija, Kotzbeck Viktorija, Kovačič Justina, Krenner Franja, Krenner Leopoldina, Kušar Marija, Kušar Nadina, Krisper Josipina, Kranjc Mimi, Lamje Marija, Likozar Marija, Logar Ivanka, Luznar Karla, Majdič Albina, Majdič Anuša, Majdič Matilda, Majdič Marica, Majdič Saša, Majdič Fanika, Mayr Ana, Mayr Marija, Mihelič Tončka, Mlejnik Mara, Meden Albina, Merk Ana, Pavšlar Helena, Pečnik Fanci, Pirc Mimi, Pirc Minka, Pirnat Anica, Polak Marija, Prevc Marija, Pučnik Josipina, Puppo Josepina, Pezdič Amalija, Pravst Malci, Rakovc Mara, Rakovc Marica, Rant Magda, Rebolj Marija, Rus Mimi, Sajovic Ivana, Sajovic Vera, Sajovic Pavla, Sabothy Inka, Suhadolnik Ana, Savnik Dora, Šavnik Marija, Šavnik Leopoldina, Šavnik Olga, Šunt Ema, Tajnik Cilka, Ulrich Radivojka, Valenčič Herma, Vilfan Jela, Vilfan Marija Trst, Zupanc Apolonija.

V korist „Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ so se odkupili tukajšnji možki podružnici z darom po K 1— novoletnih voščil sledeči gospodje: Konrad Geiger, Matija Golob, dr. Ferdo Cerne, dr. A. Semrov, Joško Majdič, Lovro Rebolj, Rudolf Jeglič, Ivan Savnik, Ivan Potočnik, Janko Sajovic, Franc Luznar, Anton Sinkovec ml., Logar Josip, Pučnik Konrad, Crobath Franc st., Karl Šavnik, Franc Dolenc, Franc Kukovica, Josip Likozar, Viktor Smigovc, Jurij Depoli, Ivan Pirc, Ivan Valenčič, Ferdinand Polak, Mavril Mayr, Franc Holzhaacker, Josip Ahlin, J. Amon, Oskar Dev, Ivan Rakovc, Tomo Pavšlar, Franc Lukeš, Ed. Kotzbeck, Franc Steinbauer, Vinko Majdič, Anton Majdič, Josip Meden, Dr. V. Štempihar, Franc Ks. Sajovic, Anton Korošec, Ignac Fajdiga, K. Schindler, V. Schindler, Franc Majdič, Ciril Pirc, Janko Engelman, Jezeršek Franc.

Umrla sta v Kranju vpokojeni župnik g. Anton Petelin in trgovec g. Edvard Roos. Naj v miru počivata!

Potrži naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, bolešno vest, da je naš najboljši, nad vse ljubljani soprog, oz. oče, sin, brat, zet in svak, gospod

Ivan Kerč

c. kr. sodnik na Vrhniki in rez. poročnik pri 23. dom. pešpolku

na južnem bojišču dne 9. novembra m. l. umrl junaške smrti.

Blagi pokojnik je pokopan na Orovički planini pri Ljuboviji v Srbiji.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji farni cerkvi in na Vrhniki.

V KRANJU, dne 9. januarja 1915.

Karla Kerč, roj. Jäger soproga.	Dragica Kerč, hčerka.
Simon in Uršula Kerč, stariši.	Katinka Kerč, sestra.

Žalujoča rodbina Jäger.

Lovro Rebolj v Kranju.

20 52—48

Glavni trg

Ravnokar mi je došla **velika zaloga storjene obleke za moške**, kakor tudi za **ženske pelerine**, monteljni i. t. d. Priporočam vljudno sl. občinstvu zalogo in svojo delavnico **na Glavnem trgu**. Postrežba točna in solidna.

kokriško predmestje

v lastni hiši **zaloga šivalnih strojev in potrebščin**. Ravno tam **gostilna**, kjer točim najboljša vina in pivo ter postrežem vedno z **dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili**.

Imam tudi obrt za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

brez odbitka rentnega
davka.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

7 52-1

Zobozdravniški in zobotehnični atelje

dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holzacker

konc. zobotehnik

v Kranju

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža,
je slavnemu občinstvu vsak de-
lavni dan od 8. ure zjutraj do 5.
ure popoldne in ob nedeljah do-
poldne na razpolago.

3 52-2

**Spominjajte se
Rdečega križa**

! Nevestam!

**Najstarejša
trgovina**

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča za

svojo bogato zalogo

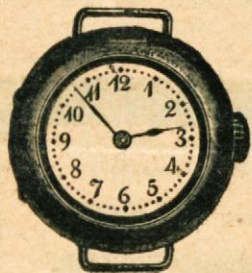
modnega blaga, sukna za ženske obleke, barhenda za bluze in obleke, še-
vijotov, kamgarnov in lodnov, plptna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih
in pisanih posteljnih odej, kakor tudi vsega drugega **manufakturnega blaga**.
Volneni robci, pleti, ogrinjalke in pleteni robci najnovejših vzorcev in naj-
bolje kakovosti. Srajce, jopice in hlače za ženske, moške in otroke.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

2 52-2

! Ženinom!

6 52-2

Najboje in najceneje se kupi pri tvrdki

RUDOLF RUS

v Kranju (poleg lekarne)

Ustanovljeno leta 1885

Prva in največja zaloga
ur, zlatnine in srebrnine.

Ceniki zastonj in poštnine prosti.

Strogo solidna in poštna postrežba.

Suhe gobe

in druge deželne pridelke v vsaki
množini po najvišjih dnevnih cenah
kupuje

M. RANT, KRANJ

trgovina mešanega blaga in deželnih pridelkov

Trboveljski in češki premog.

Restavracija pri kolodvoru

priporoča dobro kuhinjo, pristna vina, češko
budjeviško pivo. Lep senčnat vrt.

5 52-2

Tiskarna „Sava“ v Kranju se priporoča za vsa tiskarska dela.

Največja slovenska hranilnica!

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI, PRESERNOVA ULICA št. 3.

8 12-1

Sprejema vloge vsak delavnik
in jih obrestuje po

4 1/2 0/0

brez odbitka.

Denarnega prometa do konca leta 1914
vlog
rezervnega zaklada

740 milijonov kron,
44 mil. 500 tisoč K,
1 mil. 330 tisoč K.

Sprejema vloge vsak delavnik
in jih obrestuje po

4 1/2 0/0

brez odbitka.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.